

Psychický vývoj dítěte a výchova. Jak porozumět socializačním obtížím

Irena Plevová

Jedlička, Richard. *Psychický vývoj a výchova. Jak porozumět socializačním obtížím*. Praha: Grada, 2017, 280 s. ISBN: 978-80-271-3 (ePub); ISBN: 978-80-271-9616-6 (pdf); ISBN: 978-80-271-0096-5 (print).

Publikace s názvem *Psychický vývoj dítěte a výchova* sestává ze čtyř kapitol a je o rozsahu 280 stran. Část první s názvem *Společnost, výchova a možnosti školy* pojednává o proměnách společenských požadavků na složitý a specifický socializační proces výchovy. Najdeme zde také zásady výchovné a poradenské práce s dospívajícími jedinci, které respektují vývojové zvláštnosti a různorodé determinanty hrající ve výchově nezanedbatelnou roli. Další kapitoly již velmi erudovaně a přesto zajímavě popisují psychický vývoj v *raném dětství* (kapitola druhá), *středním dětství* (kapitola třetí) a následně v *dospívání* (kapitola čtvrtá), a to ve vztahu k možným socializačním problémům a jejich příčinám.

Publikace má nejen bohaté a seriózní teoretické zdroje, autor navíc uvádí i výzkumné studie, ilustrativní příklady z klinické praxe, konkrétní terapeutické přístupy k možným problémům v jednotlivých vývojových obdobích, v neposlední řadě také životopisné a profesní informace o významných osobnostech psychologie a pedagogiky. Nelze postihnout v krátkém sdělení vše, co autor srozumitelně a přehledně předává čtenáři. Jako zásadní vidím to, že celý text vede k porozumění psychickému vývoji jedince ve vztahu k možným (a jak víme, v praxi častým) odchylkám, které mohou být způsobeny sociálními (převážně vztahovými) determinanty.

Význam vztahových komponentů a zážitků z dětství (prostřednictvím nezastupitelného vztahu matky a dítěte) na rozvoj osobnosti je jasně zdůrazněn již v *raném dětství* (ve smyslu potřeby bezpečí a emocionálního zakotvení). Vývojové období *středního dětství*, jak zmiňuje autor, je zákonitě spojeno s osudovou proměnou, vstupem dítěte do školy. Zde je zdůrazněna potřeba podpory k úspěšné školní socializaci a ke zvládnutí nároků školy, význam přátelství, jsou uvedeny konkrétní možné problémy v sociálním začleňování dítěte. V části věnované *dospívání* není opomenuta provázanost tělesných a duševních proměn se změnami rolí, význam sociálních vazeb a význam vymezování vlastní identity. Autor odborně a zároveň poutavě objasňuje, jak výchova může ovlivnit sebepojetí dítěte a dospívajícího, jeho sociální zařazení a také schopnost vyrovnávat se

s překážkami a těžkostmi v životě. V celém textu prolíná myšlenka o nutnosti dětí nejen „mít rád“, ale v první řadě také porozumět jejich vývojovým zvláštěm a problémům.

Je třeba ocenit, že pohled na ontogenezi od raného dětství do dospívání je spojen s tím, s čím se ve své praxi setkávají pedagogové a vychovatelé, s čím se ve výchově setkávají také rodiče. Jde o spojení dynamiky vývoje s možnými riziky a poruchami. Autorovi se podařilo spojit poznatky vývojové psychologie s poznáním možných odlišností a poruch ve vývoji. Je na místě ocenit propojení teoretických informací o možných vývojových odlišnostech s názornými případovými studii z klinické praxe.

Publikaci je možno doporučit nejen pedagogům, ale všem institucím, které připravují do praxe budoucí učitele, či jiné odborníky v pomáhajících profesích. Vzhledem k tomu, že publikace je psaná kultivovaným a čtivým jazykem, je možné ji doporučit i všem rodičům, kteří mají zájem porozumět svým dětem.

Kontakt:

doc. PhDr. Irena Plevová, Ph.D.

Katedra psychologie a patopsychologie

Pedagogická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc

E-mail: irena.plevova@upol.cz

Tao cesta porozumění statistice

Radka Dofková

Keller, Dana, K. (2016). *The Tao of Statistics: A Path to Understanding (With No Math)*. 2nd Edition. Sage Publications, Inc. ISBN 978-1-4833-7792-6.

Americký autor ve své publikaci *The Tao of Statistics: A Path to Understanding (With No Math)* rozšiřuje stejnojmenné první vydání z roku 2005 a nabízí čtenářům jednoduché vysvětlení základních statistických pojmů. Na základě svého vědeckého působení a svých zkušeností z cest po Číně a Tibetu propojuje západní vědecký přístup k poznávání a východní poznávání skrze prožitky. Autor vychází z předpokladu, že způsob, jakým je statistika běžně vyučována, není způsob, jakým se většina lidí přirozeně učí. Uvádí, že mnoho studentů se snadněji naučí spíše prostřednictvím dojmů a zkušeností, vlastního prožitku, než prostřednictvím čísel a rovnic. Proto se snaží ukázat, že také